

Jakość regulacji i reformy w krajach postkomunistycznych

Prawdopodobnie żadna zmiana w prądach naukowych w ekonomii nie jest tak widoczna jak przesunięcie od skrajnego entuzjazmu do skrajnego pesymizmu w dziedzinie możliwości dążenia państwa do optymalnej regulacji rynków. Choć każdy kryzys przynosi nawoływania do przywrócenia niektórych regulacji, to dominujące wcześniej powojennej paradygmaty kontroli państwa nad gospodarką uległy nieodwracalnej przemianie. W szczególności rewolucja ta miała miejsce w zakresie zgody, co do "braku gry fair" ze strony państwa w dziedzinie ustanawiania reguł gry dla różnych firm sektora prywatnego. Co istotne rewolucji tej towarzyszyła równie radykalna przemiana w praktyce polityki regulacyjnej państwa. Niemniej jednak nadal istnieją zagadnienia w dziedzinie regulacji, które nadal pozostają przedmiotem fundamentalnego sporu wśród ekonomistów. W szczególności nie jest jasne jak zakres reform deregulacyjnych i liberalizacyjnych oraz ich rodzaj sprzyja jakości regulacji sektora prywatnego, rozumianej jako dążenie do jego rozwoju na równych zasadach. Tematem artykułu jest zatem zagadnienie trudności, które mogą zaistnieć w trakcie realizacji reform regulacyjnych na przykładzie transformacji gospodarek postkomunistycznych. Celem tego opracowania jest zbadanie na gruncie empirycznym zależności pomiędzy jakością regulacji a dotychczasowymi reformami gospodarczymi prowadzonymi w tych krajach.

W artykule przedstawiono wyniki badania empirycznego na próbie 29 krajów poddanych transformacji ustrojowej w latach 1996-2013. Badanie to zostało wykonane przy pomocy Uogólnionej Metody Momentów na różnicach i poziomach. Udowodniono w ten sposób, że spośród reform gospodarczych na jakość regulacji największy wpływ mają reformy zmierzające do prywatyzacji dużych przedsiębiorstw. Potwierdza to wnioski z teorii wyboru publicznego, sugerując, że sprywatyzowane duże przedsiębiorstwa działały jako skuteczniejsi lobbyści niż przedsiębiorstwa państwowe, których interesem było zaprzestanie reform. Nie stwierdzono istotnych zależności pomiędzy reformami politycznymi (w zakresie wolności politycznej oraz praw obywatelskich), zmierzającymi do zapewnienia społeczeństwu wpływu na kształt reform, a ich wynikami dla jakości regulacji.